

ת"נ"ך

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון	—	(6×3)	—	18	נקודות
פרק שני	—	(18×1)	—	18	נקודות
פרק שלישי	—	(16×2)	—	32	נקודות
פרק רביעי	—	(8×4)	—	32	נקודות
סה"כ	—		—	100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום.

מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

ד. הוראות מיוחדות: 1. אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.

2. התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים המצולמים מן התנ"ך בא השם המפורש בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כסיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רישום טיוטות כלשהן על דפים מחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה! רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – קטע שלא נלמד (18 נקודות)

קרא ויקרא, כ"ה, 1-7.

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָכֶם
 וּשְׁבַתָּה הָאָרֶץ שִׁבְתָּ לַיהוָה: שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שָׂדֶךְ וּשְׁשֵׁ
 שָׁנִים תִּזְמַר כְּרִמְךָ וְאִסַּפְתָּ אֶת־תְּבוּאָתָהּ: וּבִשְׁנֵה הַשְּׁבִיעִית
 שְׁבַת שְׁבַתוֹן יִהְיֶה לָאָרֶץ שִׁבְתָּ לַיהוָה: שָׂדֶךְ לֹא תִזְרַע וְכִרְמְךָ
 לֹא תִזְמַר: אֵת סְפִיחַ קִצִּירְךָ לֹא תִקְצֹר וְאֶת־עֵנְבֵי נִזְיֶרְךָ
 לֹא תִבְצֹר שְׁנַת שְׁבַתוֹן יִהְיֶה לָאָרֶץ: וְהִיְתָה שְׁבַת הָאָרֶץ
 לָכֶם לֶאֱכֹלָה לָךְ וּלְעִבְדְּךָ וּלְאִמְתְּךָ וּלְשִׁכִּירְךָ וּלְתוֹשֵׁבְךָ הַגֵּרִים
 עִמָּךְ: וּלְבַהֲמֹתֶיךָ וּלְחִיָּה אֲשֶׁר בְּאֶרְצְךָ תִּהְיֶה כָּל־תְּבוּאָתָהּ
 לֶאֱכֹל:

ענה על שלוש שאלות: על שאלה 1 (חובה) ועל שתיים מהשאלות 2-4. (לכל שאלה – 6 נקודות)

ענה על שאלה 1 (חובה).

1. א. ציין שלושה איסורים בחוק השמיטה המפורטים בקטע המצולם. (3 נקודות)

ב. יש הטוענים כי דיני השמיטה נועדו לעשות את כולם שווים לפני ה'.

בסס טענה זו על הקטע המצולם. (3 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 2-4.

2. א. בפסוק 4 שבקטע המצולם, הנימוק לשמיטה שונה מהנימוק שב**שמות**, כ"ג, 11. מהו ההבדל בין שני הנימוקים? (3 נקודות)
- ב. הנימוק לשמיטה המובא ב**שמות**, כ"ג, 11 מופיע גם בחוק נוסף בפסוק 12 (שב**שמות**, כ"ג). הסבר קביעה זו. (3 נקודות)
3. א. גם **דברים**, ט"ו, 1-3 עוסק בחוק השמיטה, אך בהיבט (תחום) אחר של השמיטה. איזה היבט נזכר בקטע מ**ויקרא**, ואיזה היבט נזכר בקטע מ**דברים**? (3 נקודות)
- ב. **דברים**, ט"ו, 9-10 יש אזהרה הקשורה לשנת השמיטה. כתוב בלשונך את האזהרה. (3 נקודות)
4. א. קרא **ויקרא**, כ"ג, 3. במה דומה נוסח חוק השמיטה בקטע המצולם לנוסח חוק השבת ב**ויקרא**, כ"ג, 3? ציין שלוש נקודות דמיון. (3 נקודות)
- ב. ב**ויקרא**, כ"ה, 23 כתוב: "והארץ לא תמכר לצמרת כי לי הארץ כי גרים ותושבים אתם עמדי". מהו העיקרון המשתמע מפסוק זה, וכיצד הוא בא לידי ביטוי בפסוקים 2, 4 בקטע המצולם? (3 נקודות)

* * *

פרק שני – הנושא המסכם (18 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 5-10.

בשאלה שבחרת ענה על שני סעיפים: על אחד מהסעיפים א-ב ועל אחד מהסעיפים ג-ד.
(לכל סעיף – 9 נקודות; סה"כ – 18 נקודות)

5. ירושלים במקרא

ענה על אחד מהסעיפים א-ב ועל אחד מהסעיפים ג-ד.

א. קרא **שופטים**, א', 8, 21.

(1) הסבר את הסתירה בין שני הפסוקים, והסבר כיצד י' קויפמן (בפירושו על ספר שופטים) מיישב סתירה זו. (4 נקודות)

(2) הסבר כיצד י' זקוביץ' (במאמרו "המסורות במקרא על ראשית התקדשותה של ירושלים") מיישב סתירה זו. (5 נקודות)

ב. קרא **תהלים**, קכ"ב.

(1) י' עמיר (במאמרו "על שני פרקים בתהלים") טוען כי אחד הפסוקים במזמור קכ"ב מבטא מתח בין מצב מלחמה לשאיפה לשלום.

איזה פסוק מבטא מתח זה, וכיצד המתח מתבטא בפסוק? (4 נקודות)
(2) הסבר כיצד, לדעת עמיר, מבטא המשורר את אהבתו לירושלים. בסס את דבריך על שתי ראיות מן הפסוקים. (5 נקודות)

ג. קרא **נחמיה**, ה', 1-13.

(1) מה היה המצב הכלכלי-חברתי בירושלים בימי נחמיה, על פי המתואר בפסוקים אלה? (5 נקודות)

(2) מה עשה נחמיה כדי לשנות מצב זה? (4 נקודות)

ד. קרא **מלכים א**, ח', 12-13, 39, 43.

(1) מה הן שתי ההשקפות השונות על מקום שבתו של ה'?(6 נקודות)

(2) קרא **ישעיה**, ס"ו, 1: "כֹּה אָמַר ה': הַשָּׁמַיִם כְּסֵאֵי נְהַאֲרָץ הַדָּם רִגְלֵי אֵי זֶה בַּיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ לִי וְאֵי זֶה מְקוֹם מְנוּחָתִי".

לאיזו השקפה בנוגע למקום שבתו של האל מתאים פסוק זה? נמק. (3 נקודות)

6. הסיפור המקראי

ענה על אחד מהסעיפים א-ב ועל אחד מהסעיפים ג-ד.

א. (1) קרא **שמות**, ב', 15-21.

ציין שני אפיונים (מוטיבים) של סצנת דפוס של אירוסין, הבאים לידי ביטוי בסיפור האירוסין של משה בקטע שקראת, לפי א' אלטר (במאמרו "סצינת דפוס במקרא וחשיבותה של קונוציה"). (6 נקודות)

(2) א' אלטר מוצא קשר בין האפיונים בסצנת האירוסין של משה ובין סיפור חייו של משה.

בחר באחד מהאפיונים שציינת בתת-סעיף (1), והסבר את הקשר בין אפיון זה ובין אירועים מחיי משה (למשל הושעת העם משעבוד מצרים, בקיעת ים סוף והוצאת מים מהסלע במדבר). (3 נקודות)

ב. נ' ליבוביץ' (במאמרה "יפה שיחתן של עבדי אבות") דנה בשינויים שעושה עבד אברהם בסיפורו למשפחת רבקה (**בראשית**, כ"ד, 34-48) בהשוואה לנוסח הכתוב (**בראשית**, כ"ד, 1-27). שינויים אלה מבליטים את "גודל חריצותו והשתדלותו [...] לשם הוצאת רצון אדוניו לפועל".

הבא מ**בראשית**, כ"ד, פסוקים 1-27; 34-48 שלוש דוגמאות לשינויים אלה, והסבר כיצד כל דוגמה מבטאת את מאמצי העבד למלא את תפקידו כהלכה.

ג. קרא **שמות**, ב', 1-10.

כיצד השימוש בכינויים "בן" ו"ילד" בקטע מבטא התרחקות של משה מאמו והתקרבותו אל בת פרעה? בתשובתך הבא שלוש דוגמאות.

ד. קרא **שופטים**, י', 17 - י"א, 11.

הסבר מדוע פסוקים 1-3 בפרק י"א הם "הבטה לאחור", והסבר כיצד השימוש באמצעי ה"הבטה לאחור" מבליט את השינוי הדרמטי במעמדו של יפתח.

7. מנהיגים ומנהיגות במקרא

ענה על אחד מהסעיפים א-ב ועל אחד מהסעיפים ג-ד.

- א.** בתגובת משה לצו האלוהי, שאסר עליו את הכניסה לארץ, באים לידי ביטוי שני היבטים באישיותו של משה: היבט אחד – **בבמדבר**, כ"ז, 15-23, והיבט אחר – **בדברים**, ג', 23-28 (על פי מאמרו של צ' אדר, "משה האיש והגיבורים האחרים").
- מה הם שני ההיבטים, וכיצד הם באים לידי ביטוי בכתובים אלה?
- ב.** א' מלמט (במאמרו "השופט-המושיע כמנהיג בתקופת השופטים") טוען כי אבימלך אינו שופט, כי אם "אנטי-שופט".
- לדעת מלמט, במה שונה הנהגתו של אבימלך מהנהגתו של השופט-המושיע הכריזמטי? ציין שלושה הבדלים.
- ג.** אפשר לטעון כי בחירת מלך בישראל הייתה מותנית בבחירת ה' במלך (באמצעות הנביאים) ובאישור סופי של העם או נציגיו.
- קרא **שמואל ב**, ט"ו, 1-6; **מלכים א**, א', 32-35, 39.
- האם טענה זו נכונה לגבי כל אחד מן הכתובים? נמק.
- ד.** (1) מה הוא הנושא המשותף ל**שמואל ב**, ז', 12-14; **ירמיה**, ל"ג, 17 ו**תהלים**, קל"ב, 12-11? (5 נקודות)
- (2) במה שונה הצגת נושא זה ב**תהלים**, קל"ב, 11-12 משני המקורות האחרים? (4 נקודות)

8. דמות האדם במקרא

ענה על אחד מהסעיפים א-ב ועל אחד מהסעיפים ג-ד.

- א.** ש' יפת (במאמרה "ניסיון העקדה וניסיון איוב – מה ביניהם?") טוענת כי ניסיונו של אברהם גדול מניסיונו של איוב.
- (1) הסבר את טענתה. (4 נקודות)
- (2) כיצד התנהגות אברהם ב**בראשית**, י"ח, 20-33 תורמת להבנת התנהגותו בפרשת העקדה (**בראשית**, כ"ב, 1-19)? (5 נקודות)
- ב.** מ' שָׁלוֹ (בספרו "תנ"ך עכשיו") מזהה בסיפור הבריאה שני טיפוסים שונים של בני אדם.
- (1) ציין שני מאפיינים של האדם המתואר ב**בראשית**, א', ושני מאפיינים של האדם המתואר ב**בראשית**, ב' (על פי מ' שָׁלוֹ). (6 נקודות)
- (2) מ' שָׁלוֹ מציין כי "פילון האלכסנדרוני כתב עליו [=על האדם] שנתהווה 'האחרון בכל הנבראים כדי שבהפיעו לפני בעלי החיים האחרים יעורר אצלם חרדה, כי הכוונה הייתה שבראותם אותו לראשונה יעריצוהו כהגמון ושליט'".
- לאיזה משני הטיפוסים מתאימים דבריו של פילון האלכסנדרוני? (3 נקודות)

- ג. קרא **בראשית**, ג', 17-19 **ותהלים**, ק"ד, 1, 14-15.
ציין שני מאפיינים של עבודת האדמה על פי **בראשית**, ג', 17-19, ושני מאפיינים מנוגדים להם, על פי **תהלים**, ק"ד, 14-15.
ד. קרא **דברים**, כ"ד, 14-22.
כיצד משתקפת בקטע זה הדרישה לצמצום פערים חברתיים-כלכליים?
בתשובתך הבא שלוש דוגמאות.

9. החקלאות במקרא

- ענה על אחד מהסעיפים א-ב ועל אחד מהסעיפים ג-ד.
- א. ציין שלוש דרכים שבהן השתמשו המתדיינים בחבל ההר המרכזי כדי להסדיר אספקת מים. בסס את תשובתך על מאמרו של מ' ברושי ("האש, העפר והמים").
- ב. קרא **שמות**, י"ב, 1-14, ו**ויקרא**, כ"ג, 39-43.
ציין שני יסודות דרמטיים בחג הפסח ויסוד דרמטי אחד בחג הסוכות, לפי י' קויפמן (במאמרו "החגים"). בסס את תשובתך על הפסוקים.
- ג. בחזונו הנבואיים על העתיד המזהיר הצפוי לעם יש לדימויים מתחום החקלאות מקום מרכזי.
(1) כיצד עתיד העם מתואר באמצעות תמונות מתחום החקלאות, על פי **עמוס**, ט', 13?
(4 נקודות)
(2) קרא **ירמיה**, ל"א, 9-11 (הפסוק שמתחיל במילים: "שמעו דבר ה' " – במהדורות אחרות פסוקים 10-12).
הסבר כיצד השימוש בדימויים מתחום עבודת האדמה והמרעה מדגיש את העתיד המזהיר הצפוי לעם. (5 נקודות)
- ד. קרא **שמות**, כ"א, 37 - כ"ב, 3, ואת חוקי חמורבי שלפניך:
סעיף 8: "כי יגנוב איש שור או כבש או חמור, או חזיר או סירה של האל או של ההיכל, הוא פי 30 ייתן. אם (יגנוב) [...] משכנו (=אדם פשוט), פי 10 ישלם. ואם אין בידי הגנב לשלם, יומת."
סעיף 21: "איש כי יפלוש לבית, לפני הפֶּרֶץ ההוא (שפרץ) ימיתוהו."
(1) בחוק המקראי אפשר לסווג את העונשים הניתנים לגנב לשני סוגים.
מה הם שני סוגי העונשים? (4 נקודות)
(2) האם גם בחוקים הבבליים אפשר להבחין בשני סוגי העונשים האלה? נמק את תשובתך. (5 נקודות)

10. שאלה זו מיועדת לנושא מסכם ייחודי.

על הנבחן לצרף למחברת הבחינה את טופס השאלון בלי שם בית הספר.

* * *

פרק שלישי (32 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 11-15.

בכל אחת מהשאלות שבחרת ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

(לכל סעיף – 8 נקודות; סה"כ – 16 נקודות לשאלה)

11. קרא בראשית, א', 20-28.

כ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָעוּ הַמַּיִם שְׂרָעוּ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל-
 כא הָאָרֶץ עַל-פְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם: וַיְבָרָא אֱלֹהִים אֶת-הַתַּנִּינֹת
 הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל-נֶפֶשׁ הַחַיָּה וְהַרְמֹשֶׁת אֲשֶׁר שְׂרָעוּ הַמַּיִם
 לְמִינֵיהֶם וְאֵת כָּל-עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב:
 כב וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הַמַּיִם בַּחַיִּים
 כג וְהָעוֹף יִרְבַּ בְּאֶרֶץ: וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם חַמִּישִׁי:
 כד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ בְּהֵמָה וּרְמֵשׁ
 כה וְחַיֵּי-הָאָרֶץ לְמִינָהּ וַיְהִי-כֵן: וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת-חַיַּיִת הָאָרֶץ לְמִינָהּ
 וְאֶת-הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְאֵת כָּל-רְמֵשׁ הָאֲדָמָה לְמִינָהּ וַיֵּרָא
 כו אֱלֹהִים כִּי-טוֹב: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ
 כז וַיְדַדּוּ בְדִגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל-הָאָרֶץ וּבְכָל-
 כח הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׁ עַל-הָאָרֶץ: וַיְבָרָא אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם בְּצַלְמוֹ
 בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם: וַיְבָרֶךְ
 אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הָאָרֶץ
 וּכְבֹשׁוּ וּרְדוּ בְּדִגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל-חַיַּיִת הָרְמֹשֶׁת
 עַל-הָאָרֶץ:

(שים לב: סעיפי השאלה בעמוד הבא.)

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. קרא פסוקים 20-21.

(1) מהו הקושי הנובע מהזכרת "התנינים הגדולים", לעומת הזכרת שאר הברואים?

(3 נקודות)

(2) אפשר לטעון כי בפסוקים 20-21 התורה מביעה מחאה נגד מיתוסים של המזרח

הקדום.

הסבר כיצד טענה זו פותרת את הקושי שצינת בתת-סעיף (1). (5 נקודות)

ב. בפסוק 26 כתוב: "נעשה אדם [...]".

חזקוני פירש: "נעשה אדם" – [...] מצינו במקום אחר: יחיד מדבר בלשון רבים: [לדוגמה] יאת מי

אשלח ומי ילך לנוי **נישעיה**, ו' (8)".

אבן עזרא פירש: "נעשה אדם" – [...] כי מילת נעשה שם התואר מבניין נפעל, כמו יואשר היה נעשה

ליום אחדי **נחמיה**, ה' (18)".

(1) מהו הקושי הדתי-אמוני הנובע מהמילה "נעשה"? (3 נקודות)

(2) הסבר כיצד כל אחד משני הפרשנים פותר קושי זה. (5 נקודות)

ג. קרא את הקטע הלקוח מהמיתוס הבבלי "אנומה אליש", לוח ו':

[האלים הגדולים עונים]:

"קנגו, הוא אֲשֶׁר חָרַחַר מְדוּן,

עוֹרֵר אֶת תְּאֵמַת וַיֵּאֲסֹר מִלְחָמָה."

לְכַדוּהוּ וְהִחֲזִיקוּהוּ לְפָנֵי אֵאָה,

שְׁתוּ עֲלָיו אֲשֶׁם, בְּתָרוּ וְרִידֵי דָמוֹ –

בְּדָמוֹ בָּרָא (אֵאָה) אָדָם,

נָתַן [עַל הָאָדָם] עֲמַל הָאֱלִים – וְאֵת הָאֱלִים שָׁלַח.

ציין שלושה הבדלים בין סיפור בריאת האדם על פי **בראשית**, א', 26-27 ובין סיפור בריאת

האדם המתואר ב"אנומה אליש". בסס את תשובתך על הכתובים.

12. קרא מלכים א, כ"א, 1-16.

ויהי אחר הדברים האלה כרם היה
 לנבות היזרעאלי אשר ביזרעאל אצל היכל אחאב מלך
 שומרון: וידבר אחאב אל-נבות ולאמר ותנה-לי את-כרמך
 ויהי-לי לגן-יזק כי הוא קרוב אצל ביתי ואתנה לך תחתיו
 כרם טוב ממנו אם טוב בעיניך אתנה-לך כסף מחיר זה:
 ויאמר נבות אל-אחאב חלילה לי מזה: מתתי את-נחלת
 אבתי לך: ויבא אחאב אל-ביתו סר וזעף על-הדבר אשר-
 דבר אליו נבות היזרעאלי ויאמר לא-אתן לך את-נחלת
 אבותי וישכב על-מטתו ויסב את-פניו ולא-אכל לחם:
 ותבא אליו איזבל אשתו ותדבר אליו מה-זה רוחך סרה
 ואינך אכל לחם: וידבר אליה כי-אדבר אל-נבות היזרעאלי
 ואמר לו תנה-לי את-כרמך בכסף או אם-חפץ אתה אתנה-
 לך כרם תחתיו ויאמר לא-אתן לך את-כרמי: ותאמר אליו
 איזבל אשתו אתה עתה תעשה מלוכה על-ישראל קום
 אכל-לחם ויטב לבך אני אתן לך את-כרם נבות היזרעאלי:
 ותכתב ספרים בשם אחאב ותחתם בחתמו ותשלח הספרים
 אל-הזקנים ואל-החרים אשר בעירו הישבים את-נבות:
 ותכתב בספרים לאמר קראו-צום והשיבו את-נבות בראש
 העם: והושיבו שנים אנשים בני-בליעל נגדו ויעדהו לאמר
 ברכת אלהים ומלך והוציאהו וסקלהו וימת: ויעשו אנשי
 עירו הזקנים והחרים אשר הישבים בעירו כאשר שלחה
 אליהם איזבל כאשר כתוב בספרים אשר שלחה אליהם:
 קראו צום והשיבו את-נבות בראש העם: ויבאו שני האנשים
 בני-בליעל וישבו נגדו ויעדהו אנשי הפליעל את-נבות נגד
 העם לאמר בדרך נבות אלהים ומלך ויצאהו מחוץ לעיר
 ויסקלהו באבנים וימת: וישלחו אל-איזבל לאמר סקל נבות
 וימת: ויהי כשמע איזבל כי-סקל נבות וימת ותאמר איזבל
 אל-אחאב קום רש את-כרם ונבות היזרעאלי אשר מאן
 לתת-לך בכסף כי אין נבות חי כי-מת: ויהי כשמע אחאב
 כי מת נבות ויקם אחאב לרדת אל-כרם נבות היזרעאלי
 לרשתו:

ספרים

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. תשובת נבות לאחאב נמסרת בקטע שלוש פעמים.

(1) במה שונים דברי נבות, המובאים בפי אחאב בפסוק 4, מדברי נבות בפסוק 3?
(3 נקודות)

(2) במה שונים דברי נבות, המובאים בפי אחאב בפסוק 6, מדברי נבות בפסוק 3?
מה הסיבה לשינויים הבאים לידי ביטוי בפסוק 6? (5 נקודות)

ב. קרא את שלושת החוקים שלפניך:

— **שמות**, כ"ב, 27: "אֱלֹהִים לֹא תִקְלַל וְנָשִׂיא בְעַמְּךָ לֹא תֵאָר".

— **ויקרא**, כ"ד, 15-16: "וְנֹאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּדְבֹר לְאֹמֵר אִישׁ אִישׁ כִּי יִקְלַל אֱלֹהֵיו וְנָשִׂא

חֲטָאוֹ. וְנִקְבַּ שֵׁם ה' מוֹת יוֹמָת רָגוּם יִרְגְּמוּ בוֹ כֹּל הָעֵדָה [...]".

— **דברים**, י"ט, 15: "לֹא יָקוּם עַד אֶחָד בְּאִישׁ לְכָל עֹון וּלְכָל חַטָּאת בְּכָל חַטָּא אֲשֶׁר יַחַטָּא

עַל פִּי שְׁנֵי עֵדִים אוֹ עַל פִּי שְׁלֹשָׁה עֵדִים יָקוּם דְּבָר".

אפשר לטעון כי איזבל מנצלת חוקים אלה כדי להרשיע את נבות.

הסבר טענה זו, ובסס את תשובתך על שלושת החוקים.

ג. בפסוק 10 וכן ב**בראשית**, י"ח, 22 יש "תיקון סופרים".

מהו התיקון בכל אחד מהכתובים, ומהי הסיבה לכל תיקון?

הערה: בתשובתך לגבי **בראשית**, י"ח, 22 תוכל להיעזר ב**בראשית**, י"ח, 16-21.

13. קרא ישעיה, מ"ד, 24-28.

כד פֹּה־
 אָמַר ה' גֹּאֲלְךָ וַיִּצְרֶךְ מִבֶּטֶן אֲנֹכִי ה' עָשָׂה כָּל נֹטָה
 כה שָׁמַיִם לְבִדְי רִקְעַת הָאָרֶץ מִי אֲתִי: מִפֶּה אֲתוֹת בְּדִים וְקִסְמִים
 לוּ יְהוֹלֵל מְשִׁיב חֲכָמִים אַחֲזֹר וְדַעַתְם יִסְפָּל: מִקִּים דָּבָר עֲבֹדוּ
 ועצת מלאכיו יְשִׁלִּים הָאֲמֹר לִירוּשָׁלַם תּוֹשֵׁב וְלַעֲרֵי יְהוּדָה
 לוּ תִבְנֶנָּה וְחֲרֻבְתֶּיהָ אֲקוּמָם: הָאֲמֹר לְצִוְלָה חֲרָבִי וְנִהְרַתִּיךְ
 טו אֹבֵי־שׁ: הָאֲמֹר לְכֹדֶשׁ רַעִי וְכָל-חֲפְצֵי יִשְׁלָם וְלֹאֲמֹד לִירוּשָׁלַם
 טז תִּבְנֶנָּה וְהִכַּל תִּוָּסַד:

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

- א. (1) כתוב שניים ממעשי האל בעבר, הנזכרים בפסוקים 24-27. (2 נקודות)
- (2) מה הקשר בין הזכרת מעשי האל בעבר ובין ההבטחה לגאולת ישראל הנזכרת בפסוק 28? (6 נקודות)
- ב. (1) מהי ההשקפה המשותפת לנבואה על כורש בפסוק 28 ולנבואה של ירמיה על נבוכדנאצר בירמיה, כ"ז, 6-8? (5 נקודות)
- (2) במה תפקידו של כורש בהיסטוריה מנוגד לתפקיד שמילא נבוכדנאצר? (3 נקודות)
- ג. בפסוק 24 יש "קרי וכתוב".
- הסבר את הפסוק – פעם לפי הקרי ופעם לפי הכתיב.

14. קרא תהלים, ח'.

לַמְנַצֵּחַ עַל־הַגִּיתִּית מְזֻמֹּר לְדָוִד: הֲאֵי אֲדַנְיָנוּ מִה־אֲדִיר שִׁמְךָ
 בְּכָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־תָּנָה הוֹדֶךָ עַל־הַשָּׁמַיִם: מִפִּי עוֹלָלִים ו
 וַיִּנְקִים יִסְדֶּתָּ עַז לְמַעַן צוֹרְרֶיךָ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם: כִּי־
 אֲרֵאָה שִׁמְיֶךָ מַעֲשֵׂה אֶצְבְּעֹתֶיךָ יָרַח וְכֹכְבִּים אֲשֶׁר כּוֹנְנִתָּה:
 מִה־אֲנוֹשׁ כִּי־תִזְכְּרֵנוּ וּבֶן־אָדָם כִּי תִפְקֹדֵנוּ: וַתַּחֲסֹדְהוּ מַעַט
 מֵאֱלֹהִים וּכְבוֹד וְהַדָּר תַּעֲטֹרְהוּ: תַּמְשִׁילְהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ כָּל־
 שְׂתֵה תַחַת־רַגְלָיו: צַנָּה וְאַלְפִים כֻּלָּם וְגַם בַּהֲמוֹת שָׂדֵי:
 צִפּוֹר שָׁמַיִם וְדָגֵי הַיָּם עֹבֵר אֲרַחֹת יָמִים: הֲאֵי אֲדַנְיָנוּ מִה־
 אֲדִיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ:

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. (1) לפי המזמור, מהו מעמדו של האדם מול האל, ומהו מעמדו של האדם מול

הברואים האחרים? (4 נקודות)

(2) לפניך שני ציטוטים מסיפור בריאת האדם בבראשית, א':

— "בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ" (בראשית, א', 27);

— "וַיִּרְדּוּ בְּדִגַּת הַיָּם וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל חַיָּה הַרְמִשֵּׁת עַל הָאָרֶץ" (בראשית, א', 28).

איזה ביטוי מהמזמור מקביל לציטוט מבראשית, א', 27?

איזה ביטוי מהמזמור מקביל לציטוט מבראשית, א', 28?

(4 נקודות)

ב. קרא את פסוק 3 בקטע המצולם, וכן בראשית, י"ב, 13 ותהלים, ס"ט, 19.

את המילה "למען" אפשר להבין במשמעות של "בגלל" או במשמעות של "כדי ש...".

מהי המשמעות של המילה "למען" בכל אחד משלושת המקורות האלה?

ג. קרא דברים, ד', 19.

הסבר כיצד ההתבוננות בגרמי השמים בתהלים, ח' מובילה למסקנה הפוכה מהמסקנה

שבדברים, ד', 19.

15. קרא תהלים, ע"ג, 7-3; 19-11; 28.

תהלים, ע"ג, 7-3

ב. כִּי־קִנְאַתִּי בְּהוֹלִלִים שְׁלוֹם
 ג. רְשָׁעִים אֶרְאֶה: כִּי אֵין חֲרָצוֹת לְמוֹתָם וּבְרִיא אוֹלָם: בְּעֵמֶל
 ו. אָנוּשׁ אֵינָמוּ וְעַס־אָדָם לֹא יִגָּעוּ: לִכֵּן עֲנַקְתָּמוּ גֵאוּה יַעֲטֹר־
 ז. שֵׁית חֶמֶס לָמוּ: יֵצֵא מִחֶלֶב עֵינָמוּ עֲבָרוּ מִשְׁפִּיּוֹת לִבָּב:

תהלים, ע"ג, 19-11

ב. וְאָמְרוּ אֵיכָה יִדְע־אֵל וַיֵּשׁ דַּעַה בְּעֵלְיוֹן: הִנֵּה־אֱלֹהֵי רְשָׁעִים
 ג. וְשִׁלּוּ עוֹלָם הַשְּׁגוּ־חֵיל: אַךְ־רִיק זְכִיתִי לִבִּי וְאֶרְחֹץ בְּנִקְיוֹן
 ד. כְּפִי: וְאֵהִי נִגּוּעַ כָּל־הַיּוֹם וְתוֹכַחְתִּי לַבְּקָרִים: אִם־אֶמְרֵתִי
 ט. אֶסְפְּרָה כְּמוֹ הֵנָּה דוֹר בְּנֵיךְ בַּגִּדְתִּי: וְאַחֲשִׁבָה לְדַעַת זֹאת עֲמַל
 י. הִיא בְּעֵינַי: עַד־אֲבֹא אֶל־מִקְדָּשֵׁי־אֵל אֲבִינָה לְאַחֲרִיתָם: אַךְ
 יט. בַּחֲלָקוֹת תִּשְׁתִּי לָמוּ הַפְּלִתָם לְמִשְׁוֹאוֹת: אֵיךְ הָיוּ לְשִׁמְהָ
 כ. כָּרַע סָפוּ תָמוּ מִן־בְּלֵהוֹת:

תהלים, ע"ג, 28

כח. וְאֵנִי וְקָרַבְתָּ אֱלֹהִים לִי טוֹב שְׁתִּי וּבְאֲדָנִי הֵי־מַחְסֵי לְסִפְרָ
 כ. כָּל־מַלְאכֹתֶיךָ:

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

- א. מה מעיד על הצלחת הרשעים? בתשובתך הבא מפסוקים 7-3 שתי ראיות להצלחתם.
- ב. פרט מה הבין המשורר בבואו "אל מקדשי אל" (פסוק 17).
- ג. מה המשורר חושש לספר – על פי פסוק 15, ומה הוא רוצה לספר – על פי פסוק 28?

פרק רביעי (32 נקודות)

ענה על ארבע מהשאלות 16-22 (לכל שאלה – 8 נקודות).

16. קרא בראשית, י"ז, 1-6.

א ויהי
 אברם בן-שבעים שנה ותשע שנים וירא ה' אל-אברם
 ב ויאמר אליו אני-אל שדי התהלך לפני והיה תמים: ואתנה
 ג בריתי ביני ובינך וארבה אותך במאד מאד: ויפל אברם
 ד על-פניו וידבר אתו אלהים לאמר: אני הנה בריתי אתך
 ה והיית לאב המון גוים: ולא-יקרא עוד את-שמך אברם
 ו והיה שמך אברהם כי אב-המון גוים נתתיך: והפרתי אתך
 במאד מאד ונתתיך לגוים ומלכים ממך יצאו:

הסבר את הקשר בין שינוי שמו של אברם ובין ההבטחה שהי נותן לו.

17. קרא דברים, י"ז, 8-13.

ח כי יפלא ממך דבר למשפט בידים ולדם בידים לדין ובין
 ט נגע לנגע דברי ריבת בשעריך וקמת ועלית אל-המקום
 י אשר יבחר ה' אלהיך בו: ובאת אל-הכהנים הלויים ואל-
 י השפט אשר יהיה בימים ההם ודרשת והגידו לך את דבר
 י המשפט: ועשית על-פי הדבר אשר יגידו לך מן-המקום
 יא שהוא אשר יבחר ה' ושמרת לעשות ככל אשר יודוך:
 יב על-פי התורה אשר יודוך ועל-המשפט אשר-יאמרו לך
 יג תעשה לא תסור מן-הדבר אשר-יגידו לך ימין ושמאל:
 יד והאיש אשר-יעשה בזדון לבלתי שמע אל-הכהן העמד
 יה לשרת שם את-ה' אלהיך או אל-השפט ומת האיש ההוא
 יז ובערת דרע מישראל: וכל-העם ישמעו ויראו ולא יזידון
 עוד:

א. "כי יפלא ממך דבר למשפט" (פסוק 8).

לפי ביטוי זה, מי פונה אל בית הדין המרכזי, ובאיזה מקרה? (4 נקודות)

ב. לבית הדין המרכזי יש סמכות ענישה מוחלטת.

ציין איזה פסוק בקטע מלמד על כך, והסבר אותו. (4 נקודות)

18. קרא מלכים ב, כ"ג, 1, 20-8.

מלכים ב, כ"ג, 1

א וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו פְּלִיזְקֵי יְהוּדָה וַיְרוּשָׁלַם:

מלכים ב, כ"ג, 20-8

ח וַיָּבֵא אֶת־כָּל־הַכֹּהֲנִים מֵעֲרֵי יְהוּדָה וַיִּטְמֵא
 אֶת־הַבַּמֹּת אֲשֶׁר קָטְרוּ־שָׁמָּה הַכֹּהֲנִים מִגִּבְעַ עַד־בְּאֵר שֶׁבַע
 וְנָתַן אֶת־בַּמֹּת הַשְּׁעָרִים אֲשֶׁר־פָּתַח שַׁעַר יְהוֹשֻׁעַ שַׁר־הָעִיר
 ט אֲשֶׁר־עַל־שְׂמֹאֵל אִישׁ בְּשַׁעַר הָעִיר: אֵךְ לֹא יַעֲלוּ כֹהֲנֵי
 הַבַּמֹּת אֶל־מִזְבֵּחַ הַיְיָ בִּירוּשָׁלַם כִּי אִם־אָכְלוּ מִצֹּת בַּתּוֹךְ
 י אַחֵיהֶם: וַיִּטְמֵא אֶת־הַתֶּפֶת אֲשֶׁר בְּגִי בְנֵי־הַנָּס לְבִלְתִּי
 יא לְהַעֲבִיר אִישׁ אֶת־בְּנוֹ וְאֶת־בָּתּוֹ בְּאֵשׁ לַמֶּלֶךְ: וַיִּשְׁבַּת אֶת־
 הַפּוֹסִים אֲשֶׁר נָתַנוּ מַלְכֵי יְהוּדָה לְשִׁמְשׁ מִבֵּית־הַיְיָ אֶל־
 לְשַׁבַּת נֹתֵן־מֶלֶךְ הַסָּרִיס אֲשֶׁר בְּפִרְדֹּרִים וְאֶת־מַדְכָּבוֹת
 יב הַשִּׁמְשׁ שָׂרָף בְּאֵשׁ: וְאֶת־הַמִּזְבְּחוֹת אֲשֶׁר עַל־הַגֹּגְ עָלִית אַחֲזוּ
 אֲשֶׁר־עָשׂוּ מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֶת־הַמִּזְבְּחוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה מִנְּשָׂה
 בְּשָׂתֵי חֲצוֹת בֵּית־הַיְיָ נָתַן הַמֶּלֶךְ וַיִּרֶץ מִשֵּׁם וְהִשְׁלִיךְ
 ג אֶת־עַפְרָם אֶל־נַחַל קִדְרוֹן: וְאֶת־הַבַּמֹּת אֲשֶׁר ׀ עַל־פְּנֵי
 יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר מִיַּמִּין לְהַר־הַמִּשְׁחִית אֲשֶׁר בָּנָה שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ־
 יִשְׂרָאֵל לְעִשְׂתָּדֶת ׀ שִׁקָּץ צִידָנִים וְלִכְמוֹשׁ שִׁקָּץ מוֹאָב
 ד וּלְמַלְכָם תוֹעֵבֶת בְּנֵי־עַמּוֹן טְמֵא הַמֶּלֶךְ: וַשְׁבֵר אֶת־הַמִּצֵּבֹת
 טו וַיְכַרֵּת אֶת־הָאֲשֵׁרִים וַיִּמְלֵא אֶת־מְקוֹמָם עֲצָמוֹת אָדָם: וְגַם
 אֶת־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר בְּבֵית־אֵל הַבְּמָה אֲשֶׁר עָשָׂה יִרְבֵּעַם בֶּן־
 נְבַט אֲשֶׁר חָטְיָא אֶת־יִשְׂרָאֵל גַּם אֶת־הַמִּזְבֵּחַ הַהוּא וְאֶת־
 טז הַבְּמָה נָתַן וַיִּשְׂרָף אֶת־הַבְּמָה הַדָּק לַעֲפֹר וּשְׂרָף אֶשְׂרָה: וַיִּפֹּן

וַאֲשִׁיּהוּ וַיֵּרָא אֶת־הַקְּבָרִים אֲשֶׁר־שָׁם בְּהָר וַיִּשְׁלַח וַיִּקַּח אֶת־
 הָעֲצָמוֹת מִן־הַקְּבָרִים וַיִּשְׂרֹף עַל־הַמִּזְבֵּחַ וַיִּטְמְאֵהוּ כַּדָּבָר
 הַזֶּה: אֲשֶׁר קָרָא אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר קָרָא אֶת־הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה: וַיֹּאמֶר מַה הַצִּיּוֹן הֲלוֹ אֲשֶׁר אָנִי רֹאֵה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
 אֲנָשֵׁי הָעִיר הַקְּבֹר אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּא מִיְהוּדָה וַיִּקְרָא
 אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עַל הַמִּזְבֵּחַ בֵּית־אֵל: וַיֹּאמֶר
 הַנִּיחוּ לוֹ אִישׁ אֶל־יָנֵעַ עֲצָמוֹתָיו וַיִּמְלֹטוּ עֲצָמוֹתָיו אֶת עֲצָמוֹת
 הַנְּבִיא אֲשֶׁר־בָּא מִשְׁמֹרֶן: וְגַם אֶת־כָּל־בְּתֵי הַבָּמֹת אֲשֶׁר
 בְּעָרֵי שְׁמֹרֶן אֲשֶׁר עָשׂוּ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִים הַסִּיד וַאֲשִׁיּהוּ
 וַיַּעַשׂ לָהֶם כְּכָל־הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר עָשָׂה בְּבֵית־אֵל: וַיִּזְבַּח
 אֶת־כָּל־כַּהֲנֵי הַבָּמֹת אֲשֶׁר־שָׁם עַל־הַמִּזְבְּחוֹת וַיִּשְׂרֹף אֶת־
 עֲצָמוֹת אָדָם עֲלֵיהֶם וַיֵּשֶׁב יְרוּשָׁלַם:

- א. בפסוק 12 מוזכרים חטאי מנשה בתוך רשימת החטאים של מלכים שונים (פסוקים 11-15).
 במה שונים חטאי מנשה מחטאי המלכים האחרים? (3 נקודות)
- ב. מהו הקשר בין מלכים א, י"ג, 2-1 ובין פסוקים 15-18 בפרקנו? (5 נקודות)

19. קרא ירמיה, כ', 7-13.

פְּתִיתֵנִי יְהוָה וּפֶתַח חֲזַקְתֵּנִי וְתוּכַל ז
 הֵייתִי לְשִׁחוּק בְּלִי יוֹם כִּלְהֵי לַעַג לִי: כִּי־מָדִי אֲדַבֵּר אֲזַעֵק ח
 חָמָס וְשׂוֹד אֶקְרָא כִּי־הָיָה דְבַר־יְהוָה לִי לְחֶרֶף וּלְקֶלֶס כֹּל־ היום: וְאָמַרְתִּי לֹא־אֶזְכְּרֶנּוּ וְלֹא־אֲדַבֵּר עוֹד בְּשֵׁמוֹ וְהָיָה בְלִבִּי ט
 כָּאֵשׁ בַּעֲרַת עֵצִים בַּעֲצֻמֹתַי וְנִלְאִיתִי כִלְכַל וְלֹא אוֹכַל: כִּי י
 שָׁמַעְתִּי דְבַת רַבִּים מְגוֹר מִסְבִּיב הִגִּידוּ וְנִגִּידְנוּ כֹל אָנוּשׁ
 שְׁלָמֵי שְׁמָרֵי צַלְעֵי אוֹלֵי יַפְתָּה וְנוֹכְלָה לוֹ וְנִקְחָה נִקְמַתְנוּ
 מִמֶּנּוּ: וַיְהִי אֹתִי כַגְּבוּר עָרִיץ עַל־כֵּן רָדַפְנִי יַבְשָׁלוּ ט
 וְלֹא יָכְלוּ בָשׂוּ מְאֹד כִּי־לֹא הִשְׁכִּילוּ כְלִמַּת עוֹלָם לֹא
 תִשְׁכַּח: וַיְהִי עֲבָאוֹת בַּחַן צְדִיק רָאָה כְלִיּוֹת וְלֵב אֲרָאָה יב
 נִקְמַתְךָ מִהֵם כִּי אֵלֶיךָ גִּלִּיתִי אֶת־רִיבֵי: שִׁירוּ י
 לַיהוָה הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כִּי הִצִּיל אֶת־נַפְשׁ אַבְיּוֹן מִיַּד
 מִרְעִים:

- א. מהו יחס הסביבה לירמיהו לפי פסוקים 7-8 ולפי פסוק 10:
 בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)
- ב. ירמיהו מבקש שעל אויביו נחול העיקרון של מידה כנגד מידה.
 הבא מן הפסוקים שתי ראיות לכך. (4 נקודות)

20. קרא זכריה, ח', 9-12.

כֹּה־אָמַר יְהוָה ט
 עֲבָאוֹת תַּחֲזֹקְנָה יְדֵיכֶם הַשְׁמַעִים בְּיָמַי הָאֵלֶּה אֶת הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה מִפִּי הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר בִּיּוֹם יוֹסֵד בֵּית־יְהוָה עֲבָאוֹת י
 הַהִיכַל לְהַבְנֹת: כִּי לִפְנֵי הַיָּמִים הָהֵם שָׁכַר הָאָדָם לֹא נָהָיָה
 וְשָׁכַר הַבְּהֵמָה אֵינָנָה וְלִיּוֹצֵא וְלִבְּאֵי אֵין־שָׁלוֹם מִן־הַצֹּר וְאֶשְׁלַח י
 אֶת־כָּל־הָאָדָם אִישׁ בְּרֵעֵהוּ: וְעַתָּה לֹא כִימִים הָרָאשִׁנִּים אָנֹכִי י
 לְשֹׂאֲרֵית הָעָם הַזֶּה נָאִם יְהוָה עֲבָאוֹת: כִּי־זָרַע הַשָּׁלוֹם יב
 הִגְפֹן תִּתֵּן פְּרִיָּה וְהָאֲרֶץ תִּתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וְהַשְּׂמִים יִתְּנוּ
 טָלִם וְהַנְּחֻלָּתִי אֶת־שֹׂאֲרֵית הָעָם הַזֶּה אֶת־כָּל־אֵלֶּה:

- א. כיצד מתואר בפסוק 10 מצב העם בתחומים: הכלכלי, המדיני והחברתי? (5 נקודות)
- ב. על פי הקטע, בעקבות איזה מאורע ישתנה מצב העם? (3 נקודות)

21. קרא עזרא, א', 3-1.

א וּבִשְׁנַת אֶחָת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס לְכָלוֹת דְּבַר-יְהוָה מִפִּי
 יִרְמְיָהוּ הָעֵיזֵר יְהוָה אֶת-רוּחַ כְּרֹשׁ מֶלֶךְ-פָּרַס וַיַּעֲבֵר-קוֹל
 ב בְּכָל-מַלְכוּתוֹ וְגַם-בְּמִכְתָּב לְאֹמֹר: כֹּה אָמַר כְּרֹשׁ מֶלֶךְ
 פָּרַס כָּל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהוּא-
 ג פָּקַד עָלַי לְבָנוֹת-לוֹ בַּיַּת בִּירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה: מִי-בָבֶל
 מְכַל-עֲמוֹ יְהִי אֱלֹהָיו עִמּוֹ וַיַּעַל לִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה
 וַיְבִן אֶת-בַּיִת יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
 בִּירוּשָׁלַם:

דברי כורש בפסוקים אלה משקפים שתי תפיסות אלוהות מנוגדות (אל מקומי / אל אוניברסלי).

הסבר כיצד תפיסות אלה באות לידי ביטוי בדבריו.

22. קרא נחמיה, א', 8-11.

ח זָכַר-
 ט נָא אֶת-הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוִּיתָ אֶת-מֹשֶׁה עַבְדְּךָ לְאֹמֹר אַתֶּם
 י תִּמְעְלוּ אֲנִי אֶפְיֵן אֶתְכֶם בְּעַמִּים: וּשְׁבַתֶם אֵלַי וּשְׁמַרְתֶּם
 מִצְוֹתַי וַעֲשִׂיתֶם אִתְּם אִם-יְהִיָּה גִדְחַתְכֶם בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם
 י מִשֶּׁם אֶקְבְּצֶם וְהִבּוֹאתִים אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר בְּחַרְתִּי לְשִׁבְן
 י אֶת-שְׁמֵי שָׁם: וְהִם עַבְדֶּיךָ וְעַמְּךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ בְּכַחַךְ הַגָּדוֹל
 יא וּבִדְרֹךְ הַחֲזָקָה: אֲנָא אֲדֹנָי תְּהִי נָא אֲזִנְךָ קְשֹׁבֶת אֶל-תְּפִלַּת
 עַבְדְּךָ וְאֶל-תְּפִלַּת עַבְדֶּיךָ הַחֲפִצִּים לִירְאָה אֶת-שְׁמֶךָ
 וְהַצְלִיחָה-נָא לְעַבְדְּךָ הַיּוֹם וּתְנַהוּ לְרַחֲמִים לְפָנַי הָאֵישׁ
 הַזֶּה וְאֲנִי הֵייתִי מְשַׁקָּה לְמֶלֶךְ:

א. כתוב בלשונך מה ציווה ה' על משה להגיד לעם, לפי פסוקים אלה. (3 נקודות)

ב. הסבר לשם מה נחמיה מזכיר בתפילתו את דברי ה' למשה (שכתבת בסעיף א).

(5 נקודות)

בהצלחה!